FITXA DE TREBALL

Anàlisi de cas: els hipertrucatges sexuals d'Almendralejo

Nom i cognoms:

_____

Grup: _____ **Data**_____

---

1. CONEIXEM EL CAS

ELS FETS

El setembre de 2023, a la localitat d'Almendralejo (Badajoz), més de vint noies d'entre 11 i 17 anys van descobrir que circulaven per grups de WhatsApp i Telegram fotografies seves en què apareixien completament nues. Les imatges eren falses. Un grup de nois de la seva mateixa edat i entorn escolar havia agafat fotos reals de les noies extretes dels seus perfils públics d'Instagram i les havia processat amb una aplicació d'intel·ligència artificial (IA) que "despulla" cossos de manera realista en qüestió de segons.

LES CONSEQÜÈNCIES

Algunes de les afectades van patir atacs d'ansietat i por de sortir al carrer, alhora que algunes persones de l'entorn arribaven a qüestionar si les fotos eren reals. Alguns dels autors van al·legar que "només era una broma" o que "no eren fotos de veritat". Les famílies van presentar denúncies. L'any 2024, el Jutjat de Menors de Badajoz va condemnar 15 menors per delictes de pornografia infantil i contra la integritat moral a un any de llibertat vigilada i a cursar programes d'educació afectivosexual. A més, l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) va imposar una sanció econòmica pionera a Europa per difondre imatges personals sense permís.

El cas va provocar una investigació de la Fiscalia de Menors i va obrir un debat social sobre els usos de la intel·ligència artificial, la privacitat, el consentiment i la violència digital.

IMPORTANT: les imatges eren falses, però les conseqüències per a les persones representades van ser reals.

Abans de començar, reflexiona individualment i respon:

Què és un hipertrucatge o deepfake?

Creus que una imatge falsa pot fer mal a una persona? Per què?

2. ANALITZEM ELS FETS (completeu el bloc que se us ha assignat)

BLOC 1. QUÈ HA PASSAT? LA TECNOLOGIA I ELS FETS

Responeu a les següents preguntes:

1. Què us sembla que la tecnologia dissenyi aplicacions que permeten vulnerar els drets de les persones?

2. Per què creieu que algú podria voler crear una imatge falsa d'aquest tipus d'una altra persona?

3. El fet que les imatges siguin falses fa que siguin inofensives?

4. Quins riscos comporta que qualsevol persona pugui manipular una fotografia amb eines d'IA?

5. Creieu que les persones que utilitzen eines d'intel·ligència artificial són sempre conscients de les conseqüències dels seus usos?

CONCLUSIÓ

BLOC 2. QUI HI INTERVÉ i QUI N'ÉS RESPONSABLE?

En un cas com aquest hi ha diferents persones i agents implicats. Identifiqueu-los i reflexioneu sobre la seva responsabilitat.

Actors implicats	**Quina responsabilitat tenen? (del 0 al 10)**

CONCLUSIÓ

BLOC 3. QUINS DRETS S'HAN VULNERAT?

La creació i difusió d'imatges manipulades pot vulnerar diferents drets de les persones.

Relaciona cada dret amb el que ha passat en aquest cas i completa la taula.

Dret	**Com s'ha vulnerat en aquest cas?**
Dret a la intimitat	
Dret a la pròpia imatge	
Dret a la dignitat	
Dret a la integritat moral	
Dret a la igualtat i no-discriminació	
Dret a la protecció de la infància	

CONCLUSIÓ

Bloc 4. I SI ENS TROBÉSSIM DAVANT D'UN CAS SEMBLANT?

Una situació hipotètica

Imagineu que descobriu que en un grup de missatgeria del vostre entorn circulen imatges manipulades d'una companya. Algunes persones les comparteixen, d'altres fan comentaris i algunes saben que existeixen, però prefereixen no intervenir.

Què faríeu vosaltres?

1. Com actuaríeu si rebéssiu una imatge d'aquest tipus?

2. Què podríeu fer per evitar que continués circulant?

3. Com podríeu ajudar la persona afectada?

4. A qui podríeu demanar ajuda o comunicar la situació?

5. Quines mesures hauria de prendre el centre educatiu davant d'un cas així?

6. Què podrien fer les plataformes digitals per prevenir i combatre aquestes situacions?

EL NOSTRE COMPROMÍS

Elaboreu un compromís per a contribuir a un entorn digital més respectuós i segur.

Àmbit	**El nostre compromís**
Respecte a la intimitat i la pròpia imatge	
Consentiment	
Responsabilitat en la creació i difusió de continguts	
Actuació davant d'una situació de violència digital	
Protecció i suport a les persones afectades	

REFLEXIÓ FINAL INDIVIDUAL

Ara que has conegut i analitzat el cas d'Almendralejo, respon individualment:

1. Quina és la idea més important que t'emportes d'aquesta activitat?

2. Hi ha alguna cosa que pensaves abans i que ara veus d'una altra manera?

3. Completa la frase:

Abans de crear, compartir o reenviar un contingut digital, hauria de pensar en...